

ROC_analysis

September 16, 2020

1 Lập trình thống kê Python:

2 Phân tích đường cong ROC

2.0.1 BS. Lê Ngọc Khả Nhi

3 Giới thiệu

Phân tích đường cong ROC (Receiver Operating Characteristic) là một trong những kỹ thuật phân tích đơn biến cơ bản mà sinh viên Y khoa được học trong giáo trình Thống kê. Tuy nhiên trên thực tế không phải tất cả bác sĩ đều hiểu rõ bản chất của phân tích đường cong ROC chính là một bài toán tối ưu hóa quy luật nhị phân áp dụng cho một thang đo liên tục.

Mục tiêu của bài toán này nhằm xác định ngưỡng cắt tối ưu của một thông số xét nghiệm để đưa ra một quyết định lâm sàng mang tính nhị phân (loại trừ hay xác định bệnh lý), hay nói cách khác, định ranh giới trên thang đo để cắt thang đo này thành 2 khoảng riêng biệt, thí dụ: bệnh lý và bình thường. Ta sẽ di chuyển từng bước trên thang đo và tại mỗi điểm, ước tính 2 chỉ số: True positive rate (TPR) và True negative rate (TNR), hay Sensitivity và 1-Specificity. Đường cong ROC mà ta biết chính là hình ảnh của tất cả các kết quả TNR, TPR tương ứng với rất nhiều điểm trên thang đo.

Trong bài thực hành hôm nay, Nhi sẽ hướng dẫn các bạn dùng ngôn ngữ Python để thực hiện thủ công một phân tích ROC.

```
[1]: import warnings
warnings.filterwarnings('ignore')

import pandas as pd
import numpy as np

np.random.seed(123)
import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns

from sklearn.metrics import *
import itertools
from imblearn.over_sampling import SMOTE

from scipy import interp
```

```
%config InlineBackend.figure_format = 'svg'
```

4 Thí dụ minh họa

Thí dụ ta có một chỉ số xét nghiệm Marker, và mục tiêu đặt ra là xác định một ngưỡng cắt tối ưu nhất của chỉ số này cho phép chẩn đoán (Diagnosis =1) hoặc loại trừ (Diagnosis=0) một căn bệnh.

Nhi tải dữ liệu từ github của mình:

```
[2]: df = pd.read_csv("https://raw.githubusercontent.com/kinokoberuji/R-Tutorials/
    ↪master/ROCdf.csv", sep = ';')

df
```

```
[2]:
```

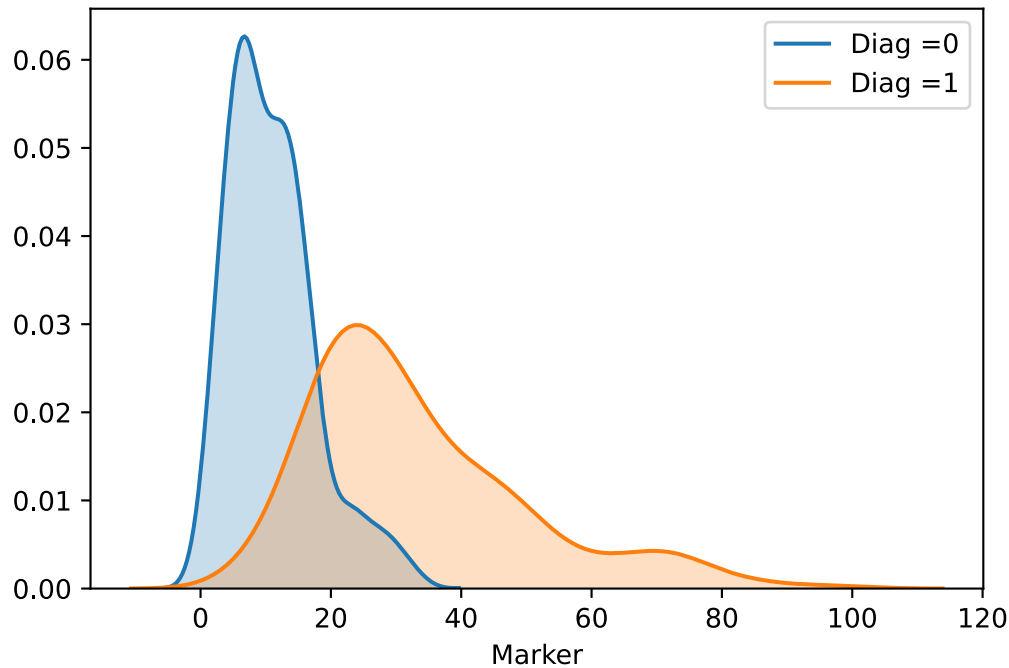
	Marker	Diagnosis
0	19.396250	1
1	48.747631	1
2	30.151102	1
3	22.956150	1
4	8.329277	0
..
395	8.103378	0
396	7.645763	0
397	8.275276	0
398	12.014207	0
399	5.592029	0

[400 rows x 2 columns]

Đầu tiên, Nhi dùng KDE plot để thăm dò trực quan phân phối của Marker trong 2 nhóm Diagnosis. Biểu đồ cho thấy có sự chồng lấp đáng kể giữa 2 phân bố, như vậy mục tiêu của ta là chọn ra một ngưỡng phù hợp để cân bằng giữa false negative và false positive, mặt khác không có ngưỡng cắt nào là tuyệt đối hoàn hảo.

```
[11]: for i in [0,1]:
    sns.kdeplot(df[df['Diagnosis']==i]['Marker'], shade = True, label = f'Diag_
    ↪={i}')
plt.xlabel('Marker')
```

```
[11]: Text(0.5, 0, 'Marker')
```


Ta lại lưu ý rằng tỉ lệ phân bố giữa 2 nhãn là không đồng đều, có 223 trường hợp dương tính và 177 trường hợp âm tính. Trong phần tiếp theo, Nhi sẽ dùng 1 kỹ thuật oversampling là SMOTE để cân bằng tỉ lệ này, việc xử lý này không ảnh hưởng nhiều đến kết quả sau cùng nếu tối ưu ngưỡng cắt dựa vào tiêu chí Youden'J hoặc Balanced accuracy, nhưng nếu ta dùng tiêu chí F1 thì có thể sẽ khác.

```
[12]: df.Diagnosis.value_counts()
```

```
[12]: 1    223
      0    177
      Name: Diagnosis, dtype: int64
```

5 Xây dựng class ROC_analysis

Tiếp theo, Nhi dùng Python OOP để lập trình thủ công 1 class cho phép nhận dữ liệu đầu vào là 2 arrays Marker, Diagnosis; sau đó lần lượt dùng 2 methods là cutoff_analysis và Boot_ROCcurve để :

- 1) Xác định ngưỡng cắt tối ưu cho Marker để đạt hiệu năng chẩn đoán chính xác nhất, theo tiêu chí tùy chọn (F1 score, BAC, hoặc Youden'J)
- 2) Với ngưỡng cắt tối ưu này, vẽ đường cong ROC và tính trung bình, khoảng tin cậy của diện tích dưới đường cong ROC này bằng bootstrap

Bên trong class này, diễn ra quy trình như sau:

- 1) Khi khởi tạo 1 object phân tích ROC, ta nhập 2 array X và Y tương ứng với Marker, Diagnosis,

- 2) Dùng SMOTE oversampling để cân bằng 2 nhãn nhị phân trong Y, lưu dữ liệu X,Y sau tái chọn mẫu
- 3) Hàm `binary_rule` cho phép hoán chuyển array X thành 1 chuỗi giá trị nhị phân 0,1, nếu giá trị X cao hơn 1 ngưỡng (thres) xác định
- 4) Method `cutoff_analysis` sẽ lần lượt tính 9 metrics gồm độ nhạy, độ đặc hiệu, F1 score, BAC, PPV, NPV, LR+, LR- và Youden'J cho 1000 vị trí khác nhau trên thang đo của X; sau đó chọn ra ngưỡng cắt tối ưu để có F1, BAC hoặc Youden'J cao nhất.
- 5) Method `Boot_ROCcurve` thực hiện 1 bootstrap 1000 lượt để tính FPR, TPR và AUC của 1000 đường cong ROC khác nhau, sau đó vẽ hình.

```
[13]: class ROC_analysis:

    def __init__(self, X, Y):

        sm = SMOTE()
        X,Y = sm.fit_sample(X.values.reshape(-1, 1), Y)
        self.X, self.Y = pd.Series(X.ravel()),Y

    def binary_rule(self, thres = None):
        score = self.X
        lab_rule = {thres:1,0:0}

        def lab_mapping(value):
            for k, lab in lab_rule.items():
                if value >= k:
                    return lab

        pred = score.map(lab_mapping)

        return score, pred.values

    def cutoff_analysis(self, resolution = 1000, xmin = 0.1, crit = 'F1'):

        thres_list = np.linspace(xmin, self.X.max(), resolution)
        temp_perf = np.zeros(10)

        for t in thres_list:

            score, pred = self.binary_rule(thres = t)

            cnf_matrix = confusion_matrix(self.Y,pred)

            TN, FP, FN, TP = cnf_matrix.ravel()
            TPR=TP/(TP+FN)
            TNR=TN/(TN+FP)
            SEN=TPR
```

```

SPEC=TNR
Recall=SEN
ACC=(TP+TN)/(TP+FP+TN+FN)
PPV=TP/(TP+FP)
NPV=TN/(TN+FN)
LRpos=SEN/(1-SPEC)
LRneg=(1-SEN)/SPEC
J = SEN + SPEC - 1

f1 = f1_score(self.Y, pred)
bac = balanced_accuracy_score(self.Y, pred)

temp_perf = np.vstack([temp_perf, [t, SEN, SPEC, f1, bac, PPV, NPV,
↪LRpos, LRneg, J]])

perf_df = pd.DataFrame(temp_perf).iloc[1:]
perf_df.columns = ['Thres', 'Sen', 'Spec', 'F1', 'BAC', 'PPV', 'NPV',
↪'LRp', 'LRn', 'Youden_J']
best_cut = perf_df[perf_df[crit] == perf_df[crit].max()]

print(f'Xác định ngưỡng cắt tối ưu theo tiêu chí {crit}')

self.best_cut = best_cut
self.perf_df = perf_df

plt.rcParams.update({'font.size': 12})
plt.figure(figsize=(10,6))
plt.plot(thres_list[:-1], self.perf_df['Spec'][:-1], label="Độ đặc
↪hiệu", linewidth=2)
plt.plot(thres_list[:-1], self.perf_df['Sen'][:-1], label="Độ nhạy",
↪linewidth=2)
plt.plot(thres_list[:-1], self.perf_df['F1'][:-1], label="Điểm F1",
↪linewidth=2)
plt.plot(thres_list[:-1], self.perf_df['BAC'][:-1], label="Độ chính
↪xác", linewidth=2)
plt.plot(thres_list[:-1], self.perf_df['Youden_J'][:-1],
↪label="Youden'J", linewidth=2)

bc = self.best_cut['Thres'].values[0]
plt.vlines(x = bc,
          ymin = 0.1,
          ymax = 1,
          colors = 'k',
          linestyle='dashed',
          label = f'Ngưỡng tối ưu:{bc:.2f}')

```

```

plt.xlabel("Thang đo", fontsize=15)
plt.ylabel("Điểm số", fontsize=15)
plt.legend(fontsize=12)
plt.ylim([0.1, 1])
plt.xlim([0.1, self.X.max()])

return best_cut

def Boot_ROCcurve(self, n_iter = 1000):

    score, pred = self.binary_rule(thres = self.best_cut['Thres'].values[0])
    tprs = []
    aucs = []
    base_fpr = np.linspace(0, 1, 101)

    valid_df = pd.DataFrame({'Truth': self.Y,
                             'Pred': pred,
                             'Score': score},
                             index = self.Y.index)

    for i in range(n_iter):
        resamp_df = valid_df.sample(1000, replace=True)

        if len(np.unique(resamp_df['Pred'])) < 2:
            continue

        fpr, tpr, _ = roc_curve(resamp_df['Truth'], resamp_df['Score'])

        roc_auc = auc(fpr, tpr)
        aucs.append(roc_auc)

        tpr = interp(base_fpr, fpr, tpr)
        tpr[0] = 0.0
        tprs.append(tpr)

    tprs = np.array(tprs)
    mean_tprs = tprs.mean(axis=0)
    std = tprs.std(axis=0)
    mean_auc = auc(base_fpr, mean_tprs)
    std_auc = np.std(aucs)

    tprs_up = np.minimum(mean_tprs + 1.645*std, 1)
    tprs_low = mean_tprs - 1.645*std

    plt.rcParams["figure.figsize"] = (7,6.6)
    plt.rcParams.update({'font.size': 15})

```

```

plt.plot(base_fpr, mean_tprs, 'r',
         alpha = 1,
         label=r'AUC = %0.3f $\pm$ %0.3f' % (mean_auc, std_auc),)

plt.fill_between(base_fpr,
                 tprs_low, tprs_up,
                 color = 'red', alpha = 0.3)

plt.plot([0, 1], [0, 1],
         linestyle = '--',
         lw = 2,
         color = 'grey',
         label = 'Đoán ngẫu nhiên',
         alpha= 0.5)

plt.vlines(x = 1 - self.best_cut['Spec'],
           ymin = 0.,
           ymax = 1,
           colors = 'k',
           linestyle='dashed',)

plt.hlines(y = self.best_cut['Sen'],
           xmin = 0.,
           xmax = 1,
           colors = 'k',
           linestyle='dashed',)

plt.plot(1 - self.best_cut['Spec'],
         self.best_cut['Sen'],
         'ko')

plt.xlim([-0.01, 1.01])
plt.ylim([-0.01, 1.01])

plt.ylabel('Tỉ lệ dương tính thật')
plt.xlabel('Tỉ lệ dương tính giả')
plt.legend(loc="lower right")
plt.title('Đường cong ROC')

```

6 Sử dụng công cụ ROC analysis

Đầu tiên, ta khởi tạo object r:

```
[14]: r = ROC_analysis(df['Marker'], df['Diagnosis'])
```

Sử dụng method `cutoff_analysis` với độ phân giải 1000 điểm, ngưỡng `xmin = 0.1`, tiêu chí tối ưu hóa là F1 (bạn có thể chọn Youden's J theo cách làm cổ điển).

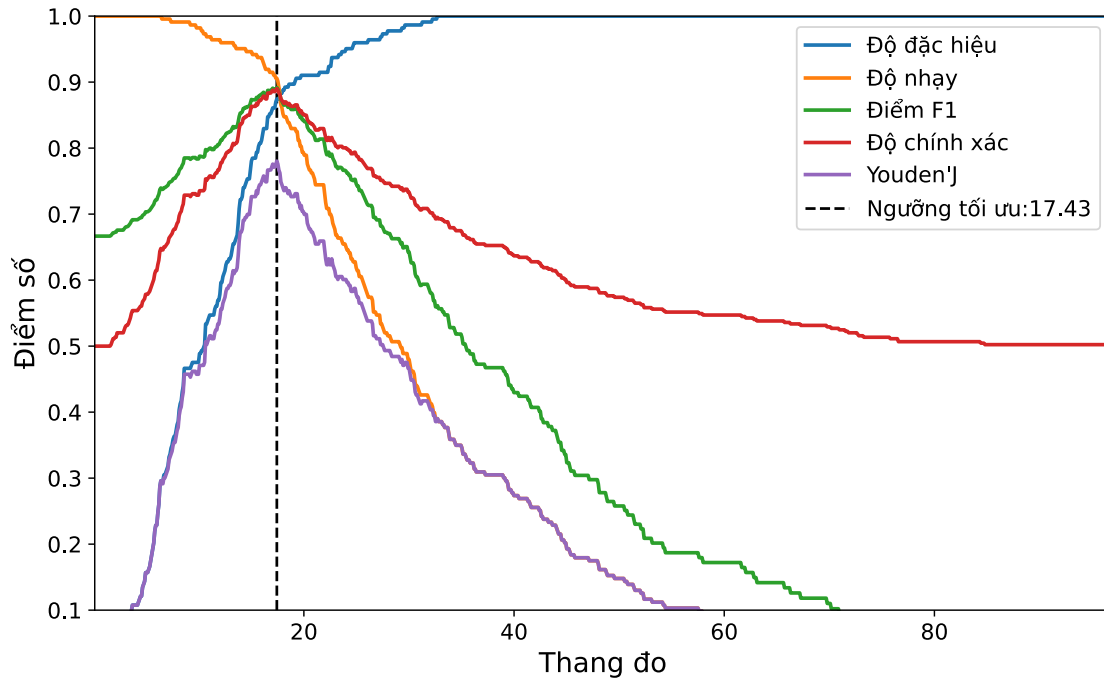
```
[15]: r.cutoff_analysis(resolution = 1000, xmin = 0.1, crit = 'F1')
```

Xác định ngưỡng cắt tối ưu theo tiêu chí F1

```
[15]:
```

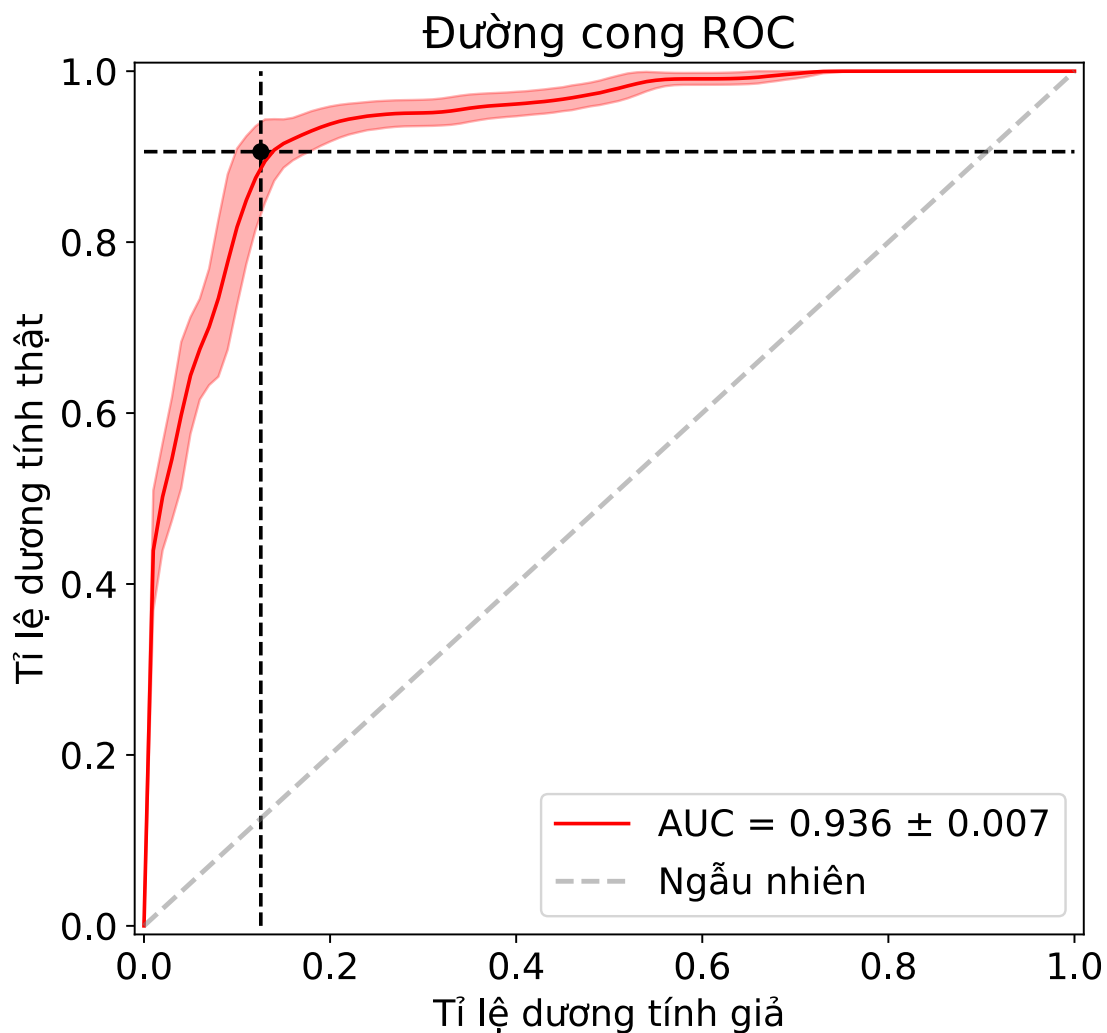
	Thres	Sen	Spec	F1	BAC	PPV	NPV	\
180	17.428002	0.90583	0.874439	0.891832	0.890135	0.878261	0.902778	

	LRp	LRn	Youden_J
180	7.214286	0.107692	0.780269

Cuối cùng, dùng method `Boot_ROCcurve()` để vẽ hình.

```
[156]: r.Boot_ROCcurve()
```

Bạn có thể trích xuất toàn bộ dataframe của 1000 ngưỡng cắt từ object r:

```
[16]: r.perf_df
```

```
[16]:
```

	Thres	Sen	Spec	F1	BAC	PPV	NPV	LRp	\
1	0.100000	1.000000	0.0	0.666667	0.500000	0.5	NaN	1.0	
2	0.196804	1.000000	0.0	0.666667	0.500000	0.5	NaN	1.0	
3	0.293609	1.000000	0.0	0.666667	0.500000	0.5	NaN	1.0	
4	0.390413	1.000000	0.0	0.666667	0.500000	0.5	NaN	1.0	
5	0.487218	1.000000	0.0	0.666667	0.500000	0.5	NaN	1.0	
...
996	96.420458	0.004484	1.0	0.008929	0.502242	1.0	0.501124	inf	
997	96.517262	0.004484	1.0	0.008929	0.502242	1.0	0.501124	inf	
998	96.614067	0.004484	1.0	0.008929	0.502242	1.0	0.501124	inf	
999	96.710871	0.004484	1.0	0.008929	0.502242	1.0	0.501124	inf	

```
1000  96.807676  0.004484  1.0  0.008929  0.502242  1.0  0.501124  inf
```

```
      LRn  Youden_J
1      NaN  0.000000
2      NaN  0.000000
3      NaN  0.000000
4      NaN  0.000000
5      NaN  0.000000
...      ...      ...
996  0.995516  0.004484
997  0.995516  0.004484
998  0.995516  0.004484
999  0.995516  0.004484
1000 0.995516  0.004484
```

```
[1000 rows x 10 columns]
```

7 Tổng kết

Bài thực hành đến đây là hết. Các bạn đã có trong tay một phân tích ROC bằng ngôn ngữ Python, hoàn toàn Việt hóa và có phẩm chất tương đương bất cứ phần mềm thống kê thương mại nào khác.